



**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.IV.35.022/2021/4. szám

A tanács tagjai: Dr. Balogh Zsolt a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás előadó bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos bíró

A felperes: Felperes1

(.....)

A felperes képviselője:..... egyéni ügyvéd

.....)

Az alperes: Alperes1

(.....)

Az alperes képviselője: dr. Horváth Linda Katalin kamarai jogtanácsos

Más perbeli személyek neve és perbeli állása:

A per tárgya: normatív szociális támogatásra jogosultság

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 107.K.704.921/2020/11. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria

- a Fővárosi Törvényszék 107.K.704.921/2020/11. számú ítéletét hatályában fenntartja;
- megállapítja, hogy a feljegyzett 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes, mint nem állami szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményfenntartó 2019. november 29-én a 2020. január 1.–december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan költségvetési támogatás igénylést (a továbbiakban: kérelem) terjesztett elő az alperesnél, amelynek során az adatlapon az „egyházi jogi személy” fenntartótípust jelölte meg és kérte az egyházi kiegészítő támogatásra való jogosultság megállapítását is.

[2] Az alperes az igénybejelentésben benyújtott adatok alapján a BPM-ÁHI/524-1/2020. számú határozatban megállapította a felperes támogatásra vonatkozó jogosultságát, ugyanakkor az egyházi kiegészítő támogatásra vonatkozó igényt elutasította. Indokolása szerint kiegészítő támogatásra a Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről szóló 2019. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 41. § (2) bekezdése szerinti közfeladatot ellátó intézményt fenntartó bevett egyház és annak egyházi jogi személye jogosult. A felperes azonban az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) hatályos 9/G. § (7) bekezdésére tekintettel nem bevett egyház, az Ehtv. mellékletében a bevett vagy nyilvántartásba vett egyházak között nem

szerepel, a közhiteles névjegyzékben a felperes, mint fenntartó szervezet típusaként egyesület van feltüntetve, ezért kiegészítő támogatásra nem jogosult.

A keresetlevél és a védírat

[3] A felperes a határozattal szemben keresetet nyújtott be, amelyben elsődlegesen kérte az alperes határozatának megváltoztatását, másodlagosan annak megsemmisítését az alperes új eljárásra kötelezésével. A 6/2013. (III. 1.) számú AB határozatra (a továbbiakban: AB határozat) hivatkozva kiemelte, hogy az az Ehtv. több rendelkezését a hatálybalépésre visszamenőleges hatállyal megsemmisítette és a [215] bekezdésben az Alkotmánybíróság kifejezetten rögzíti, hogy a felperes az egyházi jogállását nem veszítette el. Szerepel a 8/2012. (II. 29.) OGY határozat mellékletében, márpedig az ott felsorolt szervezetek jogosultságai tekintetében az Ehtv. mellékletében szereplő egyházakkal azonos jogállással bírnak. Az AB határozat rendelkezése nem hagyható figyelmen kívül azért, mert a jogalkotó elmulasztotta a jogszabályok megfelelő módosítását. Hangsúlyozta, hogy a Kvtv. 41. § (2) bekezdése alapján jogosult az egyházi kiegészítő támogatásra, az alperes megsértette az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 39. § (1) bekezdését, és jogsértően mellőzte az AB határozat figyelembevételét. Nem minősül egyesületnek, amit a Kúria is kimondott az egyesületi bejegyzés nyilvántartásban történő kijavítására irányuló kérelme alapján indult eljárást befejező Pfv.IV.20.972/2018/7. számú végzés [22] bekezdésében. Emellett az Ehtv. 2019. április 15. napján hatályba lépett rendelkezései alapján a Fővárosi Törvényszéken kezdeményezte a bejegyzett egyházként, illetve a nyilvántartásba vett egyházként történő bejegyzését, amely eljárás 9.Pk.60.573/2019. számon folyamatban van, és annak eredménye jelen per eldöntésének előkérdése. Amíg az egyházi státuszát illető eljárás folyamatban van, a döntés meghozataláig a státuszát az AB határozat szabályozza.

[4] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Határozatának indokolását fenntartva hangsúlyozta, hogy felperes az Ehtv. 10. §-ának nem felel meg, az Ehtv. mellékletében nem szerepel, a támogatásra való jogosultsága nem állapítható meg, a határozathozatal időpontjában nem volt olyan döntés, amely alapján olyan státuszt kapott volna, amely kiegészítő egyházi támogatásra való jogosultságot eredményezett volna

A törvényszék döntése és jogi indokai

[5] A Fővárosi Törvényszék 107.K.704.921/2020/11. számú, 2020. november 6-án kelt ítélete szerint a kereset az alábbiak szerint nem megalapozott.

[6] A törvényszék szerint az irányadó speciális jogszabályi rendelkezésből kitűnően egyházi kiegészítő támogatásra a Kvtv. alapján csak bevett egyház és annak belső egyházi jogi személye jogosult. A Kvtv. 41. § (2) bekezdése szempontjából, a kérelem elbírálásának időpontjában a felperes egyházi jogállása elismeréséhez nyilvántartásba vételi eljárás szükséges, a felperes esetében azonban erre nem került sor. Az Ehtv. mellékletében nem szerepel, így az Ehtv. 10. §-a szerint és a Kvtv. alkalmazása szempontjából nem minősült (bevett) egyháznak.

[7] A törvényszék annak megítélésénél, hogy az AB határozatból következően a felperes egyháznak minősíthető-e, a bírói gyakorlatban kialakult álláspontot vette figyelembe. A Kúria határozataira hivatkozással kifejtette, hogy a korábban országgyűlési határozatban megjelölt egyházak egyházi jogállásukat nem veszítették el, ezért egyesületté történő átalakulásuk nem volt kikényszeríthető. Ez azonban nem jelenti egyben azt, hogy az Ehtv. 10. §-a szerinti státusz megilleti a felperest, aki e körben az Abtv. és a felhívott AB határozatok rendelkezéseinek megsértésére alaptalanul hivatkozott.

[8] A törvényszék megállapítása szerint a Kúria Pfv.IV.20.972/2018/7. számú, a felperes egyesületi bejegyzés nyilvántartásban történő kijavítására irányuló kérelmét elutasító végzése [21-22] bekezdésében kimondta, hogy a felperes nem minősül egyesületnek, kijavítás

jogcímén a státuszát illetően érdemi döntést a bíróság nem hozhat, bevett egyházként való elismerést csak az Országgyűlés határozata jelenthet egy civil szervezet számára. Amennyiben az bármely okból hiányzik, annak pótlására bíróságnak hatásköre nincs.

[9] A Kúria döntésére alapozva a törvényszék megállapította, hogy a felperes nem minősül egyesületnek. Ugyanakkor az Országgyűlés által elismert egyházak tekinthetők bevett egyháznak, a felperes státusza a jogerős határozat időpontjáig rendezetlen volt, a szervezet típusa nem volt megállapítható. Mivel a jelen per tárgyát képező jogkérdés szempontjából egyedül az a jogi tény bír relevanciával, hogy a felperesnek van-e egyházi jogállása, az a körülmény, hogy a felperes egyesületnek minősül-e, nem lényeges.

[10] A törvényszék szerint mindemellett a bejegyzett egyházi minőség – együttműködési megállapodás hiányában – a törvényi előírások értelmében nem elégséges, önmagában nem teremti meg egy nem állami szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményfenntartó – mint a felperes – kiegészítő támogatásra való jogosultságát. Az a körülmény, hogy a kérelem benyújtásakor folyamatban volt az egyházi jogállás elérésére (újbóli elismerésére) irányuló eljárás, a felperes állításával szemben a fentiekre tekintettel jelentőséggel nem bír, mert a felperes nyilvántartásba vett egyházként való (a kérelem benyújtására visszamenőleges hatályú) bejegyzése esetén sem minősülne kiegészítő támogatás alapfeltételét jelentő bevett egyháznak. Mivel a Fővárosi Törvényszék előtt folyamatban lévő nyilvántartásba vételi eljárásnak nem lehetett kihatása a felperes Kvtv.-n alapuló támogatási jogosultságára, ezért az nem minősül jelen per előkérdésének, ezért a törvényszék az eljárás felfüggesztését nem tartotta szükségesnek. A törvényi feltételek fennállása hiányában az alperes eszerint helytállóan állapította meg, hogy a felperes az igényelt kiegészítő támogatásra nem jogosult. Az alperesi közigazgatási cselekmény a keresetben megjelölt okokból tehát nem volt jogsértő.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[11] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet annak hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérve. Másodlagosan kérte és az eljáró bíróság új eljárásra utasítását.

[12] A felperes hivatkozott arra, hogy az AB határozatban az Alkotmánybíróság az Ehtv. több rendelkezését a hatálybalépésére visszamenőleges hatállyal megsemmisítette, illetve megállapította, hogy azok a hatálybalépésüktől kezdődően nem alkalmazhatóak. Az AB határozat indokolásának [215] pontja kifejezetten rögzítette, hogy a panaszos (a felperes) az egyházi jogállását nem veszítette el. Az Alkotmánybíróság ezen döntése erga omnes hatállyal bír. A felperes ugyanakkor jogerősen soha nem alakult át egyesületté.

[13] A felperes utalt arra, hogy a Kúria a Kfv.V.35.719/2016/5. és Kfv.I.35.004/2017/8. sz. határozataiban – a felperes részére történt Szja 1% felajánlásáról szóló adózói nyilatkozat érvényessége körében – megállapította, hogy a jogalkalmazó szervek nem hagyhatják figyelmen az AB határozat rendelkezéseit, az Alkotmánybíróság döntése ugyanis az Abtv 39.§ (1) bekezdése alapján mindenkire nézve kötelező. A törvényszék ezzel szemben ítéletét a Kúria Kfv.IV.35.305/2017/3. számú ítéletére alapította. Eszerint a joggyakorlat jelen per tárgyát illetően nem egységes.

[14] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem nyújtott be.

A Kúria döntése és jogi indokai

[15] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[16] A Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem, a csatlakozó felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálja felül. A bíróság a közigazgatási határozatot a törvény eltérő

rendelkezése hiányában a közigazgatási tevékenység megvalósításának időpontjában fennálló tények alapján vizsgálja.

[17] A Kúriának elsősorban arról kellett döntenie, hogy a felperes a kiegészítő egyházi támogatás igénylése szempontjából az AB határozat alapján bevett egyháznak, illetve egyházi jogi személynek tekintendő-e.

[18] A Kvtv. 41. § (2) bekezdése szerint a bevett egyházat és annak belső egyházi jogi személyét az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló törvény szerinti kiegészítő támogatás illeti meg, ha a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 4. § (1) bekezdés m) pont mb) alpontja, illetve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 5. § s) pont sb) alpontja szerint szociális, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi közfeladatot ellátó intézményt tart fenn.

[19] Az egyházak hitéleti és közcélú tevékenységének anyagi feltételeiről szóló 1997. évi CXXIV. törvény 6. § (1) bekezdése értelmében a bevett egyház további támogatásra (a továbbiakban: kiegészítő támogatás) jogosult, amelynek alapja a közszolgáltatásokban részesülők azon döntése, ahogyan az egyházi intézmények közszolgáltatásait igénybe veszik.

[20] A „bevett egyház” fogalmának meghatározását az Ehtv. 9/G. § (1) bekezdése tartalmazza, eszerint az az állammal a közösségi célok érdekében történő együttműködésről átfogó megállapodást kötött bejegyzett egyház. A bevett egyházakat a melléklet tartalmazza (Ehtv. 9/G. § (7) bekezdés). Egyházi jogi személynek a bevett egyház, a bejegyzett egyház és a nyilvántartásba vett egyház, továbbá azok belső egyházi jogi személye minősül (Ehtv. 10. §). A Kvtv. 41. § (2) bekezdésében felhívott a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 4. § mb) pontja és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 5. § sb) alpontja hasonlóan definiálja az egyházi fenntartó fogalmát, eszerint annak minősül a bevett egyház, annak belső egyházi jogi személye, továbbá az olyan nyilvántartásba vett egyház, bejegyzett egyház és azok belső egyházi jogi személye, amely az Ehtv. 9/D. § (5) bekezdése, illetve 9/F. § (1) bekezdése szerinti, a szociális, gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi feladatok ellátására is kiterjedő megállapodással rendelkezik. Az irányadó speciális jogszabályi rendelkezések szerint azonban, az Ehtv.-nek az ügyet érintő módosítását, azaz 2019. április 15-ét követően is, az egyházi kiegészítő támogatásra a Kvtv. alapján feltétel nélkül továbbra is csak bevett egyház jogosult.

[21] A törvény ugyanakkor továbbra is különbséget tesz a vallási közösségek, mint az Országgyűlés által elismert egyházak és mint vallási tevékenységet végző szervezetek között. E rendszerben, bár az utóbbi szervezetek is viselhetik elnevezésükben és tevékenységükre való utalás során az „egyház” megnevezést (Ehtv. 7. §.), csak az Országgyűlés által elismert egyházak tekinthetők bevett egyháznak (Ehtv. 6. §.). A 3310/2018. (X. 16.) AB határozat [47] bekezdése is rögzíti, hogy a felperes a törvény módosítását követően hatályos Ehtv. szerinti vallási közösségek semelyik típusába nem sorolható be. Az Alkotmánybíróság – a 36/2017. (XII. 29.) AB határozatával egyezően – ismét megállapította a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását. A felperes érvelése szerint ezen AB határozatok folytán az egyházi jogállását nem veszítette el.

[22] Az Alaptörvény és a jogszabályok változása nyilvánvalóan nem hagyható figyelmen kívül – a felperesi érvelés ellenében – a korábbi bírói döntések felhívhatóságára a joggyakorlat egysége megítélése szempontjából. A Kúria a Kfv.V.35.719/2016/5. és Kfv.I.35.004/2017/8. sz. határozataiban a hivatkozott AB határozat alkalmazhatóságát utóbb az Alkotmánybíróság korlátozta. Az AB-határozat meghozatalát követően az Alaptörvénynek az ügy megítélését illetően releváns rendelkezései ugyanis módosultak. A 3310/2018. (X. 16.) AB határozat és a 3047/2019. (III. 14.) AB határozat (a továbbiakban: Abh. 2019.)

foglalkozik is ennek kapcsán az AB-határozatok erga omnes hatályával. Eszerint figyelembe kell venni az Alaptörvény változását is (Abh 2019. [21]), azaz jelen esetben azt, hogy az AB határozat (2013) után hatályba lépett az Alaptörvény negyedik módosítása, amely már sarkalatos törvényi elismeréshez kötötte az egyházi státuszt. Majd pedig – 2013. október 1-jén – hatályba lépett az Alaptörvény ötödik módosítása is, amely a sarkalatos törvényben elismert egyházakat bevett egyházzá nevezte át. Ha tehát az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát követően az Alaptörvény releváns rendelkezése módosul, akkor a bírói döntés nem alapítható kizárólag a korábbi AB-határozattal való ellentétre, mivel a jogalkalmazónak figyelemmel kell lennie az Alaptörvény változására is (Abh 2019., [22]) annak hatálya alatt. Ez az érvelés nyilvánvalóan nem hagyható figyelmen kívül – a felperesi érvelés ellenében – a korábbi bírói döntések felhívhatóságát illetően a joggyakorlat egysége megítélése szempontjából.

[23] A felperes a jogosultsági időszakban ugyanakkor továbbra sem szerepelt a bevett egyházak Ehtv. 16. és 17. §-i szerinti miniszteri nyilvántartásában. A Kúria az ezzel kapcsolatos eljárás lefolytatása és ennek nyomán döntés meghozatalának hiánya miatt ismételten maga is megállapítja, hogy a jogalkotói mulasztás pótlására a jogalkalmazónak nincs lehetősége.

[24] A megállapított alaptörvény-ellenességre tekintettel keletkezett igények érvényesítésére ugyanakkor más eljárások rendelkezésre állhatnak, mint ahogyan ez az Emberi Jogok Európai Bíróságának a felperes által a 2015. és 2016. támogatási évekre vonatkozóan kezdeményezett, *Felperes1 kontra Magyarország* (54977/12) ügyben 2017. április 25-én meghozott ítéletéből (ECLI:CE:ECHR:2017:0425JUD005497712), valamint ezt megelőzően az érdemi jogsértést a felperesre vonatkozóan is megállapító *kontra Magyarország* (70945/11, 23611/12, 26998/12, 41150/12, 41155/12, 41463/12, 41553/12, 54977/12 és 56581/12) ügyben 2014. április 8-án meghozott ítéletéből (ECLI:CE:ECHR:2014:0408JUD007094511) kiderül.

[25] A törvényszék ítéletében kifejeződő jogalkalmazói döntés mindezen fenti körülmények figyelembevételével nem minősül jogsértőnek, amire tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet, a Kp. 121. § (2) bekezdés alapján hatályába fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[26] *Az Alkotmánybíróság által megállapított Alaptörvénybe ütköző jogalkotói mulasztás pótlására a jogalkalmazónak nincs lehetősége.*

Záró rész

[27] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (1) bekezdése és a 107. § (1) bekezdése alapján, a felek erre irányuló kérelme hiányában az ügyet tárgyaláson kívül bírálta el.

[28] Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült föl, ezért arról rendelkezni nem kellett.

[29] A pereszes felperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül. Ezért az Itv. 50. § (1) bekezdése szerinti mértékű, a 39. § (3) bekezdés d) pontja alapján számított és a 62. § (1) bekezdés h) pontja értelmében feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték – figyelembe véve a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 102. § (1) bekezdését is – az állam terhén marad.

[30] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. április 12.

Dr. Balogh Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Árpád Lajos s.k. bíró

Kúria
IV.Kfv.35.022/2021/4

6

A kiadmány hitelül:
tisztviselő